

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Του σχεδίου νόμου για τη ρύθμιση θεμάτων πετρελαιοειδών πολιτικής και εμπορίας πετρελαιοειδών.

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Με το νομοσχέδιο αυτό επιχειρείται ο εκσυγχρονισμός και η εκλογίκευση του κύκλωματος εμπορίας πετρελαίου στη χώρα μας με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου σε πετρελαιοειδή. Παράλληλα επιδιώκεται η προοδευτική διαρρύθμιση της ελληνικής αγοράς πετρελαιοειδών σε σχέση με την ένταξη της χώρας στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες με όρους και προϋποθέσεις κατάλληλες να διασφαλίσουν την αμάλγη απορρόφηση από την ελληνική οικονομία των συνεπειών της διαρρύθμισης, που θα αρχίσει από 1.1.1986.

1. Η σημερινή κατάσταση.

Χαρακτηριστικό της ισχύουσας νομοθεσίας για την αγορά πετρελαιοειδών είναι η εσπόζουσα θέση του μονοπωλίου του ελληνικού θημσίου στον κλάδο αυτόν τομέα. Η παρέμβαση του ελληνικού θημσίου στην αγορά πετρελαιοειδών αρχίζει από το έτος 1884 με τη σύσταση του κρατικού μονοπωλίου για το φωτιστικό πετρέλαιο. Το σημερινό καθεστώς που διέπει το πετρέλαιο σαν καύσιμη ύλη διαμορφώνεται με το Ν. 3126 της 3/10 Φεβρ. 1955 (ΦΕΚ Α' 30) και το Ν.Δ. 3834 της 25/27 Αυγ. 1958 (ΦΕΚ Α' 30) σχετικά με τη δημιουργία και την λειτουργία του Κρατικού Διυλιστηρίου.

Στη συνέχεια ιδρύθηκαν τα διυλιστήρια της MOTOROIL και της PETROLA, στα πλαίσια του Ν.Δ. 2687/53. Τα διυλιστήρια αυτά λειτουργούν κάτω από ειδικό έλεγχο του ελληνικού θημσίου, όπως ειδικά προβλέπεται στις σχετικές εγκριτικές πράξεις ίδρύσής τους και μπορεί να χρησιμοποιηθούν μετά από ειδική έγκριση του Ελληνικού θημσίου για να καλύπτουν μέρος αναγκών της ελληνικής αγοράς πετρελαιοειδών σύμφωνα με όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται από τις σχετικές εγκριτικές πράξεις. Τα διυλιστήρια αυτά έχουν τον χαρακτηρισμό εξαγωγικού διυλιστηρίου για τους εξής λόγους:

α) Η ίδρυσή τους διέπεται από το ειδικό νομικό καθεστώς της εισαγωγής κεφαλαίων εξωτερικού και για το οποίο υπάρχει ειδική συνταγματική κατοχύρωση στο άρθρο 107 του Συντάγματος.

β) Τα προϊόντα που παράγονται σ' αυτά τα διυλιστήρια διατίθενται στην ελληνική αγορά με μηχανισμό ανάλογο εκείνου της εισαγωγής προϊόντων από το εξωτερικό.

Με αυτό το νομικό καθεστώς η θέση του Κράτους στο κύκλωμα πετρελαιοειδών διαμορφώνεται ως εξής:

1. Το ελληνικό θημσίο έχει αποκλειστικότητα στην διύλιση του αργού πετρελαίου για τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς, εντός από τις περιπτώσεις ειδικών συμβάσεων με ιδιωτικές επιχειρήσεις διύλισης, ειδικού νομικού καθεστώτος συμβάσεις. Στις περιπτώσεις αυτές ανήκουν οι επιχειρήσεις διύλισης που συστήθηκαν στα πλαίσια του Ν.Δ. 2687/53 και οι οποίες λειτουργούν σαν εξαγωγικά διυλιστήρια.

2. Το ελληνικό θημσίο έχει αποκλειστικό δικαίωμα στην εισαγωγή αργού πετρελαίου προκειμένου να ασκήσει το επίσης αποκλειστικό του δικαίωμα για διύλιση.

3. Η εμπορία των πετρελαιοειδών προϋποθέτει προϊόντα διύλισης ελληνικού θημσίου, προϊόντα εισαγωγής του ελληνικού θημσίου ή προϊόντα των διυλιστηρίων που διέπονται από ειδικό νομικό καθεστώς για τα οποία υπάρχει ειδική πρόβλεψη στις εγκριτικές πράξεις ίδρύσής τους για την διάθεσή τους στην ελληνική αγορά.

4. Η πολιτεία καθορίζει τις μέγιστες τιμές καταναλωτή των πωλούμενων προϊόντων για όλη τη χώρα.

Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τις κύριες μορφές παρέμβασης του ελληνικού θημσίου στο κύκλωμα πετρελαίου και συνδέονται με το μονοπώλιο πετρελαιοειδών.

Παράλληλα και σε σχέση με την δραστηριότητα του κρατικού μονοπωλίου λειτουργούν οι εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών οι οποίες ανήκουν στον χώρο του ιδιωτικού τομέα. Στην πλειοψηφία τους οι εταιρίες αυτές είναι θυγατρικές

αλλοδαπών εταιριών, κυρίως πολυεθνικών και λειτουργούν στη χώρα μας με ιδιότυπους οικονομικούς όρους. Ειδικότερα η παρέμβαση του κράτους στο κύκλωμα των πετρελαιοειδών εξασφαλίζει ορισμένη τιμή και αμάλγη τροφοδότηση της αγοράς μέσα από τα κρατικά διυλιστήρια, στοιχεία που αμιβλύνουν τους συνήθεις οικονομικούς κινδύνους της άσκησης εμπορίας. Επί πλέον η απουσία ειδικών ρυθμίσεων όσον αφορά τους κανόνες εγκατάστασης και λειτουργίας εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών καθώς και η έλλειψη κανόνων για την ηθική αποδεκτών ασφαλείας οδήγούν συχνά σε καταστάσεις ανεπαρκείας για τροφοδότηση της αγοράς και αποκόμιση κερδών σε βάρος του κοινωνικού συνόλου.

Αυτά τα προβλήματα επιβάλλουν τον εκσυγχρονισμό και την εκλογίκευση του συστήματος της παραγωγής και αγοράς γενικότερα των πετρελαιοειδών, γεγονός που αντιμετωπίζεται με το νομοσχέδιο αυτό.

Πέρα όμως από τα παραπάνω υπάρχουν και ειδικά ζητήματα που απέρρουν από την Πράξη Προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες, κυρίως όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ελευθερίας του οικονομικού ανταγωνισμού για όλους τους κατοίκους της Κοινότητας με ίσους όρους.

Η Ελληνική Κυβέρνηση έχοντας σταθμίσει την σημασία του συντονισμού των παραγόντων που συνδέονται με κύκλωμα της παραγωγής και αγοράς πετρελαιοειδών με κύριους στόχους την διασφάλιση όρων επάρκειας σε πετρελαιοειδή για τις ανάγκες της εθνικής άμυνας και αμάλγης λειτουργίας της οικονομίας της χώρας, εισηγείται την σταδιακή διαρρύθμιση του κρατικού μονοπωλίου πετρελαιοειδών. Παράλληλα ρυθμίζονται και τα θέματα εμπορίας πετρελαιοειδών, ώστε η παρεμβατική λειτουργία του Κράτους στην αγορά πετρελαιοειδών να εγγυάται την εφαρμογή των κανόνων του οικονομικού ανταγωνισμού στα πλαίσια του ρυθμού ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας.

Η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση.

III. Σκοποί.

Οι σκοποί του προτεινόμενου νομοσχεδίου συνοψίζονται ως εξής:

α) Εκσυγχρονισμός και ειδική ρύθμιση της νομικής ευθύνης του κράτους στην χάραξη και άσκηση πετρελαιοειδών πολιτικής, με την ανάδειξη της ΔΕΠ (Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου) σε ενιαίο φορέα ικανό να εφαρμόσει αποτελεσματικά την πολιτική αυτή.

β) θέπιση κανόνων για την διαδικασία, τις αρχές και τους όρους που θα διέπουν την διαρρύθμιση της ελληνικής αγοράς πετρελαιοειδών σε σχέση με τις διατάξεις της νομοθεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

γ) θέπιση κανόνων για την άσκηση της εμπορίας πετρελαιοειδών με σκοπό την εκλογίκευση της οικονομικής λειτουργίας του εμπορικού κύκλωματος και την διασφάλιση της αμάλγης διακίνησης των πετρελαιοειδών σε όλη τη χώρα.

δ) θέπιση γενικών όρων πολιτικής τιμών με παράλληλη εισαγωγή της φιλοσοφίας και των κανόνων του ανταγωνισμού χωρίς να αγνοείται ο κίνδυνος του οδήμτου ανταγωνισμού.

Αρχές πετρελαιοειδών πολιτικής.

Οι ρυθμίσεις που εισάγει το νομοσχέδιο για τα παραπάνω θέματα διέπονται από την πολιτική εκτίμηση της κυβέρνησης ότι η ενεργειακή πολιτική είναι θεμελιώδης για την λειτουργία της οικονομίας της χώρας και την εξασφάλιση της εθνικής άμυνας.

Ειδικότερα η πετρελαιοειδών πολιτική εκτιμάται ότι αποτελεί βασικό ταμέα της ενεργειακής πολιτικής με επιπτώσεις στις διεθνείς οικονομικές και πολιτικές σχέσεις της χώρας. Αυτή η εκτίμηση οδηγεί στον καθορισμό των ακολουθών αρχών άσκησης πετρελαιοειδών πολιτικής που για τους σκοπούς αυτού του νομοσχεδίου εξειδικεύονται ως εξής:

1. Το Κράτος έχει την νομική και πολιτική ευθύνη να χαράξει την πετρελαιοειδών πολιτική της χώρας και να παρεμβαίνει ρυθμιστικά για την διασφάλιση της αμάλγης λειτουργίας της βιομηχανίας πετρελαιοειδών.

Η πετρελαιοειδών πολιτική καλύπτει όλα τα προβλήματα της βιομηχανίας πετρελαίου, η οποία έχει ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων, από την ανάληψη και την έρευνα ως την κα-

ραγώγι, μεταλλευση, διύλιση, προμήθεια, διακίνηση, μεταφορά κλπ. των υδρογονανθράκων και των προϊόντων τους με τον νόμο αυτό επιδιώκεται η ρυθμίση του μεγαλύτερου τμήμα όλη των προβλημάτων της διύλισης και εμπορίας πετρελαιοειδών.

Αυτή η παρεμβατική λειτουργία του Κράτους στηρίζεται κατά κύριο λόγο στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 100 του Συντάγματος, στα πλαίσια των οποίων ήδη έχει λειτουργήσει η ισχύουσα νομοθεσία.

Επισημαίνεται ότι η παρεμβατική του Κράτους στον τομέα των πετρελαιοειδών και ειδικότερα ο συντονισμός των σχετικών οικονομικών δραστηριοτήτων με την θέσπιση κανόνων λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αποτελούν την οικονομική και κοινωνική έκφραση της νομικής υποχρέωσης του Κράτους να συντονίζει την οικονομία της χώρας για την ανάπτυξη όλων των τομέων της (άρθρο 100 παρ. 1). Επιπλέον η ασκήση από το ίδιο το Κράτος των σχετικών δραστηριοτήτων σε ένα τόσο ευαίσθητο και ζωτικής σημασίας τομέα για την κάλυψη αναγκών του κοινωνικού συνόλου, όπως είναι οι ανάγκες σε πετρελαιοειδή, θεμελιώνεται στην παρ. 3 του άρθρου 100 του Συντάγματος και επιτρέπει στο Κράτος να αναπτύξει ουσιαστική οικονομική δραστηριότητα για την εφαρμογή της πετρελαϊκής του πολιτικής.

Διότι η εθνική άμυνα της χώρας και η δημόσια ασφάλεια που συνδέονται άμεσα με την αμάλη λειτουργία της οικονομίας συνδέονται κατά κύριο λόγο το ειδικό περιεχόμενο του γενικού συμφέροντος — που οπωσδήποτε είναι ευρύτερο από μόνο αυτές — το οποίο διαπνέει τις παραπάνω διατάξεις και το οποίο αποσκοπεί κύριο σκοπό και νομιμοποιητική βάση για την παρέμβαση του Κράτους στην οικονομική ζωή.

2. Σταδιακή διαρρύθμιση του κρατικού μονοπώλιου πετρελαιοειδών με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι σμηρινές οικονομικές και λειτουργικές αδυναμίες του συστήματος της αγοράς πετρελαιοειδών.

Ο ρυθμός της σταδιακής διαρρύθμισης θα είναι συνάλλαχά πολιτική ευθύνη της κυβέρνησης γι' αυτό και θα ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Στην είσοδο αυτής της απόφασης η Κυβέρνηση μεριμνά για τη διασφάλιση του γενικού συμφέροντος όσον αφορά τις επιπτώσεις της διαρρύθμισης ιδιαίτερα στη δημόσια ασφάλεια και την εθνική άμυνα.

3. Ο δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, που δραστηριοποιείται στα πετρελαιοειδή, θα λειτουργούν στα πλαίσια αμοιβαίων υποχρεώσεων και συνθηκών ισότητας οίκον/κού ανταγωνισμού, ώστε να επιτυγχάνεται επάρκεια σε πετρελαιοειδή και αμάλη διακίνησή τους σε όλη τη χώρα.

Στα πλαίσια αυτών των αρχών το προτεινόμενο νομοσχέδιο αντιμετωπίζει τον εκσυγχρονισμό του κυκλώματος της εμπορίας πετρελαιοειδών και της διαρρύθμισης του κρατικού μονοπώλιου πετρελαιοειδών με βάση τις ακόλουθες πολιτικές κατευθύνσεις.

α) Το ελληνικό δημόσιο διατηρεί το αποκλειστικό δικαίωμα διύλισης αργού πετρελαίου καθώς και το αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής του αναγκαίου αργού πετρελαίου και των αναγκαίων πρώτων υλών για τη διύλιση.

β) Τα ζωτικά διυλιστήρια που λειτουργούν στη χώρα εξυπολογίζονται να διέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η λειτουργία τους διατηρεί τον εξαγωγικό χαρακτήρα και δεν εντάσσεται στη σφαίρα του αποκλειστικού δικαιώματος του Δημοσίου για εισαγωγή και διύλιση αργού πετρελαίου — «που παραδοσιακά υπάρχει» — το οποίο έχει σκοπό την εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος με την εξασφάλιση της αμάλης λειτουργίας της Εθνικής Οικονομίας.

γ) Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων της βιομηχανίας πετρελαίου ασκούνται από παλιά από μη καθετοπονημένες επιχειρήσεις. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η σύσταση, εγκατάσταση και λειτουργία χωριστών επιχειρήσεων για τη διύλιση και εμπορία.

Η διάκριση αυτή σκοπεύει στην εξασφάλιση συνθηκών ελεύθερου οικονομικού ανταγωνισμού και τη αποφυγή μονοπώλιων καταστάσεων έτσι ώστε να μην δημιουργούνται προϋποθέσεις για απόκτηση δεσποζουσας θέσης στην αγορά πετρελαιοειδών με αρνητικές επιπτώσεις στα συμφέροντα του καταναλωτή.

δ) Οι εταιρίες διύλισης και εμπορίας πετρελαιοειδών υποχρεούνται να συντάξουν προγράμματα της οικονομικής δραστηριότητάς τους.

ε) Το ελληνικό δημόσιο έχει την ευθύνη διατήρησης ασφαλείας τα οποία είναι δυνατόν να διατηρούνται και σε καταλιγίλους αποθήκευτικούς χώρους των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών.

στ) Θεσπίζονται ειδικά κανόνες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τα μέσα που απαιτείται να διακωτούν οι εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών προκειμένου να είναι σε θέση να καλυπτούν αμάλια και υπεύθυνα τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς.

Ειδικότερα, οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου έχουν ως εξής: με το άρθρο 1 ορίζεται η νομική ευθύνη του Κράτους για τη χάραξη και ασκήση πετρελαϊκής πολιτικής και ορίζεται ότι το ελληνικό δημόσιο έχει αποκλειστικό δικαίωμα στη διύλιση.

Με το άρθρο αυτό διατυπώνεται και ο βασικός στόχος του νομοσχεδίου και συνίσταται στην αναλήψη από την πολιτεία της ευθύνης για ένα από τους νευραλγικούς τομείς της οικονομίας και συγκεκριμένα του κυκλώματος πετρελαιοειδών.

Με την παραγραφο 1 το ελληνικό δημόσιο παρεμβαίνει στα πλαίσια της πετρελαϊκής πολιτικής στην οικονομική ζωή για την υλοποίηση των συνταγματικών στόχων όπως η προστασία του γενικού συμφέροντος και η επιδίωξη της ελασφάλισης της οικονομικής ανάπτυξης όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας. Η πραγμάτωση όμως αυτών των στόχων προϋποθέτει προγραμματισμό, συντονισμό και πρόληψη για την αντιμετώπιση των περίπλοκων οικονομικών σχέσεων του τομέα των πετρελαιοειδών. Η ανάληψη από το Κράτος της δραστηριότητας της χάραξης της πετρελαϊκής πολιτικής συνδέεται άμεσα με την υποχρέωση του για την αμάλη λειτουργία της εθνικής οικονομίας και την υπεύθυνότητα του για την διασφάλιση της αμάλης προμήθειας και διακίνησης πετρελαιοειδών στην χώρα, υλοποιώντας με αυτό τον τρόπο το δημόσιο συμφέρον, το οποίο ανάλογα με την εμφάνιση νέων κοινωνικοοικονομικών δεδομένων απαιτεί μια αυστηρή διασφρατιστική σχετικά με τη συγκεκριμενοποιησή του.

Ο εποπτικός και παρεμβατικός ρόλος του ελληνικού δημόσιου στον ευαίσθητο οικονομικό τομέα των πετρελαιοειδών δικαιολογείται αποκλειστικά και μόνο από την αρχή της υπεροχής του δημόσιου συμφέροντος, το οποίο στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνικοοικονομικής εξέλιξης μετασχηματίζεται σε κοινωνικό συμφέρον ή συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη η απόλυτη εξάρτηση του κοινωνικού συνόλου από τα πετρελαιοειδή, προϊόντα, η αμάλη προμήθεια και διακίνηση των οποίων αποτελούν τη βάση για την λειτουργία τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Έτσι ο εποπτικός ρόλος του κράτους στην χάραξη και ασκήση της πετρελαϊκής πολιτικής συγκεκριμενοποιείται με την την ρητή αναφορά στο αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής αργού πετρελαίου και στη συνέχεια διύλισης του προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της ελληνικής αγοράς.

Με την παράγραφο 2 θεμελιώνεται και στα πλαίσια αυτού του νομοσχεδίου το αποκλειστικό δικαίωμα του ελληνικού δημόσιου στην κάθε είδους βιομηχανική επεξεργασία υδρογονανθράκων. Επειδή όμως η ασκήση αυτού του δικαιώματος συναρτάται άμεσα με την εισαγωγή των αναγκαίων πρώτων υλών και κατά κύριο λόγο του αργού πετρελαίου διευκρινίζεται από το δικαίωμα διύλισης περιλαμβάνει και το δικαίωμα εισαγωγής αργού πετρελαίου.

Συμπερασματικά σημειώνεται ότι το άρθρο 1 θεμελιώνει γενικά τη νομική ευθύνη του κράτους στην χάραξη και ασκήση πετρελαϊκής πολιτικής και παράλληλα συγκεκριμενοποιεί τη δραστηριότητά του που επιφυλάσσεται για αποκλειστική ασκήση από το ελληνικό δημόσιο.

Με το άρθρο 2 θεσπίζεται η αρχή της μη διάκρισης μεταξύ των υπηκόων των κρατών — μελών της ΕΟΚ σαν βασική κατευθυντήρια αρχή που διαπνέει την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νομοσχεδίου περιλαμβανομένου του μεταβατικού πτυχίου της διαρρύθμισης.

Με το άρθρο 3 δίδεται το οργανωτικό πλαίσιο με βάση το οποίο πρόκειται να ασκηθεί η πετρελαϊκή πολιτική. Ήδη για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί με τον Ν. 87/75 η ΔΕΠ «Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου», που αποτελεί τον εξειδικευμένο φορέα του Δημόσιου για την υλοποίηση της πετρελαϊκής πολιτικής. Ο φορέας αυτός είναι ικανός να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και ευέλικτα στις ανάγκες της πετρελαϊκής πολιτικής, καλύπτοντας όλο το φάσμα από την έρευνα, την βιομηχανική παραγωγή και την διανομή των πετρελαιοειδών. Έτσι μετά την ανάθεση των σχετικών αρμοδιοτήτων του Δημόσιου σύμφωνα με την παράγραφο 1 και στην συνέχεια την ανάληψη του συντονισμού των άλλων επιχειρήσεων του Δημόσιου τομέα που δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε φάση της βιομηχανίας πετρελαίου, η Δ.Ε.Π. θα λειτουργήσει σαν ο ενιαίος φορέας του δημόσιου μέσα από τον οποίο το κράτος θα ασκεί την πετρελαϊκή πολιτική.

Ειδικότερα, με τις ρυθμίσεις αυτού του άρθρου δίδεται η πρόσθετη ευχέρεια στους αρμόδιους υπουργούς να αναθέσουν την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων τους προς την ΔΕΠ, υλοποιώντας έτσι την πολιτική της κάλυψης αποπληρωσής με κύριο στόχο την αποτελεσματικότερη άσκηση τους. Προβλέπεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο θα οργανωθεί η ΔΕΠ χωρίς να διαπαράσσεται η δομή της όπως την προβλέπει ο κεντρικός της νόμος Ν. 87/75 ώστε η πρακτική διεύθυνση του έργου της να γίνει με τρόπο λειτουργικό.

Με το άρθρο 4 θεσπίζεται η αρχή της διαορίθμισης του κρατικού μονοπώλιου με στόχο τον αποκλεισμό των διακρίσεων μεταξύ υπηκόων των κρατών - μελών της ΕΟΚ ειδικά στον τομέα της εισαγωγής και εμπορίας ετοίμων προϊόντων πετρελαιοειδών.

Η διαορίθμιση αυτή θα γίνεται με Πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου για την έκδοση των οποίων η Κυβέρνηση θα εκτιμά και θα εγγράφει την ειδική διασφάλιση της δημόσιας ασφαλείας και της εθνικής άμυνας αλλά και το γενικότερο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου για την αμείωτη λειτουργία της οικονομίας της Χώρας.

Οι ρήτρες αυτές είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις προϋποθέσεις που νομιμοποιούν, στα πλαίσια των διατάξεων του Συντάγματος, την παρέμβαση του Κράτους στην χάραξη και στην άσκηση πετρελαϊκής πολιτικής, όπως ειδικά προβλέπεται στο άρθρο 106. Οι ρήτρες αυτές λειτουργούν παράλληλα με τους κανόνες της ελευθερίας του ανταγωνισμού. Συνιστούν επίσης τους όρους που επιτρέπουν την αναδιαρρύθμιση της αγοράς πετρελαιοειδών, όταν απειλείται το γενικό συμφέρον και ειδικότερα η δημόσια ασφάλεια και η εθνική άμυνα κύρια μάλιστα σε εξαιρετικές περιπτώσεις εθνικών ή διεθνών κρίσεων. Αξίζει να επιστημονηθεί ότι η ιδιαιτερότητα της γεωπολιτικής θέσης της Χώρας μας, η ανεπάρκεια κοινών συνόρων με άλλες χώρες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνιστούν παράγοντες οι οποίοι σε κάθε περίπτωση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Έτσι η ειδική ευχέρεια που ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 είναι αναγκαία για την ουσιαστική ανάληψη της ευθύνης του Κράτους στην προστασία του γενικού συμφέροντος.

Με το άρθρο 5 θεσπίζονται τα κριτήρια με τα οποία το Κράτος, δια του Υπουργού Βιομηχανίας — Ενέργειας — Τεχνολογίας, χρεώνει άμεσες εισαγωγές ετοίμων προϊόντων.

Ήδη με την σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του άρθρου 4 ορίζεται το ποσοστό κατά το οποίο οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών μπορούν να εισάγουν έτοιμα προϊόντα. Το άρθρο 5 ορίζει τα κριτήρια με τα οποία οι ενδιαφερόμενες εταιρείες θα δηλώσουν την χρήση αυτής της ευχέρειας, ενώ η σχετική απόφαση του Υπουργού θα επιτρέπει στο Κράτος να διασφαλίζει την επάρκεια της αγοράς πετρελαιοειδών από τα εισαγόμενα προϊόντα και παράλληλα να τηρηθούν οι αρχές του ανταγωνισμού μεταξύ των ενδιαφερόμενων εμπορικών εταιριών.

Με το άρθρο 6 ορίζεται το πεδίο οικονομικής δραστηριότητας των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών. Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 θεσπίζεται ειδικό δικαίωμα εμπορίας πε-

τρελαιοειδών μόνο για νομικά πρόσωπα που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

Με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών πραγματοποιώντας τα απαραίτητα έτοιμα προϊόντα από εταιρίες διύλισης ή από εισαγωγές ετοίμων προϊόντων στο ποσοστό που διαρρυθμίζεται το μονοπωλιακό δικαίωμα του Κράτους για διάθεση ετοίμων προϊόντων.

Τέλος με την παράγραφο 3 συνιστάται ειδική ευχέρεια για προμήθεια πετρελαιοειδών απ' ευθείας από τα διυλιστήρια, παρακάμπτοντας έτσι την μεσολάβηση των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών. Η ευχέρεια αυτή ισχύει αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη αναγκών της εθνικής άμυνας και επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα που έχουν ζωτική σημασία για το κοινωνικό σύνολο.

Με το άρθρο 7 ορίζονται οι αρχές με βάση τις οποίες το Κράτος ασκεί την πολιτική εισαγωγής αργού πετρελαίου και ορίζεται επίσης ότι οι εισαγωγές γίνονται μόνο από επιχειρήσεις διύλισης του Δημόσιου και μετά από έγκριση του Υπουργού Βιομηχανίας — Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Η διαταγή αυτή αποτελεί συγκεκριμενοποίηση της γενικής αρχής που θεσπίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 με την οποία διατυπώνεται το αποκλειστικό δικαίωμα του Δημόσιου για εισαγωγή και διύλιση αργού πετρελαίου.

Στα λειτουργικά πλαίσια αυτού του δικαιώματος του Δημόσιου αναπτύσσονται την δραστηριότητά τους τα «εξαγωγικά διυλιστήρια» και γενικά εορδάζεται η ελληνική αγορά με αργό πετρέλαιο και υποπροϊόντα του κατάλληλα για διύλιση.

Με το άρθρο 8 ορίζεται το πεδίο οικονομικής δραστηριότητας των εταιριών διύλισης και διευκρινίζεται ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν ασκούν και εμπορία των προϊόντων τους. Στο άρθρο αυτό επαναλαμβάνεται η αρχή της απελευθέρωσης λειτουργίας κατετοπιζόμενων επιχειρήσεων την οποία θεσπίζει και το άρθρο 6 όσον αφορά το πεδίο οικονομικής δραστηριότητας των εμπορικών επιχειρήσεων.

Με το άρθρο 9 εισάγεται ο δεσμός της κατάρτισης προγραμμάτων για τις προβλεπόμενες πωλήσεις των εταιριών πετρελαιοειδών και την παραγωγική δραστηριότητα των διυλιστηρίων της Χώρας. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην αποτελεσματική άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στα πετρελαιοειδή για την εξασφάλιση της επάρκειάς τους.

Με το άρθρο 10 ορίζεται η υποχρέωση των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών για την διατήρηση αποθεμάτων ασφαλείας.

Επίσης ορίζεται ότι το κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη ελέγχου τήρησης αυτών των αποθεμάτων με κατάλληλο διοικητικό και τεχνικό εξοπλισμό. Τέλος δίνεται ειδική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Βιομηχανίας — Ενέργειας — Τεχνολογίας να ρυθμίζει ειδικά ζητήματα όπως το ύψος των αποθεμάτων ασφαλείας και την διαδικασία ελέγχου για την τήρησή τους.

Επισημαίνεται ότι στα πλαίσια των διατάξεων του άρθρου 3 σύμφωνα με τις οποίες είναι δυνατόν η ΔΕΠ να αναδειχτεί σε ενιαίο φορέα για την άσκηση πετρελαϊκής πολιτικής υπάρχει η δυνατότητα να συσταθεί είτε ειδική θυγατρική εταιρία με μη κερδοσκοπικό σκοπό, ή να συσταθεί μέσα στην ίδια την ΔΕΠ άλλη διοικητική μονάδα με αυτοτελή προϋπολογισμό και ισολογισμό, κατάλληλη για να εφορτιστεί το έργο της διατήρησης αποθεμάτων.

Με το άρθρο 11 ορίζεται το νομικό πλαίσιο καθορισμού των τιμών πετρελαιοειδών ώστε με τρόπο αντικειμενικό και οικονομικοπολιτικά ευλόγιστο να διαμορφώνονται οι τιμές. Ο μηχανισμός που εισάγει το άρθρο 11 λειτουργεί σε δύο επίπεδα:

α. Με Πραεδρικό Διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των αρμόδιων Υπουργών θα διαμορφώνεται ο μαθηματικός τύπος με βάση συγκεκριμένους αντικειμενικούς παράγοντες οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό «τιμής βάσης» κάθε ετοίμου προϊόντος. Στον τύπο αυτό θα ορίζεται και το ποσοστό με το οποίο κάθε παράγοντας συμμετέχει στη διαμόρφωση της τιμής βάσης. Αυτή η τιμή βάσης θα είναι η

τιμή διάθεσης ετοιμών προϊόντων από τα διυλιστήρια. Στη συνέχεια με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας—Ενέργειας—Τεχνολογίας θα εκφράζεται κατά πρόσημο η «τιμή βάσης» κατ' αρχάς σε δολάρια και στη συνέχεια τα δολάρια σε δραχμές, σύμφωνα με τον μέσο όρο της ισοτιμίας της δραχμής—δολαρίου του πρώτου πενήτημέρου του πρώτου μήνα του τριμήνου αυτού.

β. Με κοινή απόφαση των αρμόδιων Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Βιομηχανίας—Ενέργειας—Τεχνολογίας και Εμπορίου θα διαμορφώνεται η τιμή διάθεσης, δηλαδή η τιμή η οποία θα αποτελείται από την τιμή βάσης και τις πρόσθετες επιβαρύνσεις που συνεπάγεται η διάθεση των προϊόντων αυτών στην ελληνική αγορά, όπως κόστος διακίνησης, κόστος διατήρησης αποθεμάτων ασφαλείας όπως ευδικά προβλέπεται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου κλπ. Η απόφαση αυτή θα εκδίδεται αμέσως μετά την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης της παρ. 2 του άρθρου αυτού και θα ισχύει το ίδιο χρονικό διάστημα με την παραπάνω απόφαση.

Αυτός ο μηχανισμός διαμόρφωσης τιμών συμπληρώνεται με δύο πρόσθετες διατάξεις.

α. Η τελική τιμή θα αποτελεί και την μέγιστη τιμή διάθεσης των προϊόντων.

β. Η τελική τιμή θα είναι δυνατόν να αποτελεί την ελάχιστη τιμή διάθεσης των προϊόντων σε εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώνονται από την πολιτεία ενέργειες ή και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού. Στις περιπτώσεις αυτές με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εμπορίου και Βιομηχανίας—Ενέργειας—Τεχνολογίας θα ορίζεται ελάχιστη τιμή διάθεσης προϊόντων. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί αναγκαστική ασφαλιστική δικλείδα για την προστασία των καταναλωτών, των ανταγωνιζόμενων οικονομικών παραγόντων στην οικονομία της χώρας γενικότερα.

Με το άρθρο 12 ρυθμίζεται η ευγένεια των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών να δραστηριοποιηθούν στον τομέα των εξαγωγών χωρίς όμως η δραστηριότητά τους αυτή να διατάξει την επάρκεια της ελληνικής αγοράς πετρελαιοειδών.

Με το άρθρο 13 ορίζεται η διαδικασία με την οποία οι επιχειρήσεις διύλισης και οι εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών χορηγούν τα απαραίτητα στοιχεία για την δραστηριότητά τους στην Πολιτεία. Η συγκέντρωση των στοιχείων αυτών είναι απαραίτητη για την χάραξη και άσκηση της πετρελαϊκής πολιτικής.

Η συγκέντρωση αυτών των στοιχείων αποτελεί αυστηρική υποχρέωση των εταιριών διύλισης και εμπορίας πετρελαιοειδών τόσο για την συνεπή και ασφαλή όσο και για την έγκαιρη υποβολή τους. Οι συνέπειες της μη τήρησης αυτής της υποχρέωσης θα προσδιορισθούν από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος που θα εκδοθεί στα πλαίσια της εξουσιοδότησης του άρθρου 17.

Με το άρθρο 14 διατυπώνονται οι βασικοί κανόνες για την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών. Πρέπει ειδικά πρόβλεψη ότι η ναυτική μορφή των εταιριών αυτών, θα είναι αυτή της ανώνυμης εταιρίας. Επιπλέον εξειδικεύεται η γενική αρχή της απαγόρευσης λειτουργίας καθυστερημένων επιχειρήσεων.

Επίσης διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που εταιρία εμπορίας πετρελαιοειδών ασκεί και άλλες δραστηριότητες εκτός από την εμπορία πετρελαιοειδών, η τήρηση των λογιστικών της βιβλίων και η σύνταξη του ισολογισμού της θα γίνεται χωριστά.

Σκοπός αυτών των ρυθμίσεων είναι η οικονομική διαφάνεια του έργου των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών με σκοπό την προστασία του καταναλωτή.

Με το άρθρο 15 ρυθμίζονται ειδικά οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες εκδίδονται οι άδειες εμπορίας πετρελαιοειδών. Γίνεται ειδική πρόβλεψη για τον καθορισμό της έκτασης της εμπορικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει η κάθε άδεια και στη συνέχεια προσδιορίζονται η οικονομική επάρκεια της κάθε επιχειρήσεως και ο όγκος των απαιτητών επενδύσεων γύρω και υποδορών για την λει-

τουρητική διακπεραιώσει τα έργα τους. Με την θέσπιση αυτών των προϋποθέσεων επιδιώκεται η εκλογίκευση του εμπορίου υδρικών αντλίων με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου και τον προστατευτισμό του εμπορικού κύκλου στην εργασία βιώσιμων οικονομικών μονάδων.

Με το άρθρο 16 γίνεται πρόβλεψη και για τη δημιουργία κατάλληλου συστήματος που θα διασφαλίζει την τροφοδότηση των προβληματικών γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας με τα απαραίτητα πετρελαιοειδή.

Με το άρθρο 17 δίδεται η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Βιομηχανίας—Ενέργειας—Τεχνολογίας να κρίσει τις κυρωτικές συνέπειες για την μη εφαρμογή του νόμου και να διαμορφώσει την σχετική διαδικασία για την επιβολή τους.

Τέλος με το άρθρο 18 ρυθμίζονται μεταβατικά θέματα που δημιουργούνται στην πρώτη εφαρμογή του νόμου.

Αθήνα, 27 Σεπτεμβρίου 1985

Ο: Υπουργός

Εθνικής Οικονομίας

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ

Βιομηχανίας - Ενέργειας -

Τεχνολογίας

Ε. ΒΕΡΓΙΒΑΚΗΣ

Εμπορίου

Ν. ΑΚΡΙΤΤΑΗΣ

Οικονομικών

Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

Μεταφορών και Επικοινωνιών

Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ρύθμιση θεμάτων πετρελαϊκής πολιτικής και εμπορίας πετρελαιοειδών.

Άρθρο 1.

Αρχές Πετρελαϊκής Πολιτικής.

1. Το Κράτος χαράσσει την πετρελαϊκή πολιτική της χώρας. Είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό της προμήθειας αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, της βιομηχανικής παραγωγής και της εμπορίας τους, επιδιώκοντας την προστασία του γενικού συμφέροντος στα πλαίσια του άρθρου 106 παρ. 1, 2 και 3 του Συντάγματος. Οι ανάγκες της εθνικής άμυνας και δημόσιας ασφαλείας στα πιο πάνω πλαίσια εξετάζονται ειδικά.

2. Το κράτος έχει το αποκλειστικό δικαίωμα διύλισης και επαμένου εισαγωγής αργού πετρελαίου.

Άρθρο 2.

Αρχή ισότητας.

Οι διατάξεις αυτού του νόμου εφαρμόζονται χωρίς καμιά διάκριση μεταξύ των υπηκόων κρατών — μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΟΚ), ως προς τις συνθήκες διάθεσης και προμήθειας προϊόντων πετρελαίου.

Άρθρο 3.

Ενιαίος Φορέας Πετρελαιοειδών.

1. Με αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας — Ενέργειας — Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού είναι δυνατόν να ανατίθεται στην ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ (ΔΕΠ) — προαναμένου να διαμορφωθεί με την εταιρία αυτή ο ενιαίος φορέας εμπορίας πετρελαιοειδών — η άσκηση μιας ή περισσότερων απ' τις αρμοδιότητες του Δημοσίου που εντάσσονται στις δραστηριότητες της βιομηχανίας πετρελαίου, όπως αναζήτηση, έρευνα, παραγωγή, διύλιση, προμήθεια, διακίνηση, διατήρηση αποθεμάτων ασφαλείας κλπ. υδρογονανθράκων εν γένει και των προϊόντων τους.

2. Η ΔΕΠ έχει δικαίωμα να ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές είτε η ίδια ιδρύοντας ειδικές υπηρεσίες διακπεραιώσεως της σχετικής αρμοδιότητας με αυτοτελή καταγραφή των ε-